

KONU

ALİŞTIRMA

HİKAYE ve ROMAN :

HİKÂYE (ÖYKÜ)

Yaşanmış veya yaşanabilecek olayları belli bir plan çerçevesi içinde yer ve zamana bağlı olarak anlatan yazı türüne hikâye (öykü) denir.

Özellikleri:

- * Yaşanmış ya da yaşanabilir olaylar anlatılır.
- * Zaman, ve şahıs kadrosu dardır.
- * Olay, yer, zaman ve şahıs kadrosu unsurları vardır..
- * Kısa ve ayrıntı olmadan yazılır.
- * Serim, düğüm ve çözüm bölümlerinden oluşur.
- * Olay, başlangıçtan sona doğru giden bir olayın bir anlık parçasıdır.

ROMAN

Toplum veya kişilerin başından geçmiş veya geçebilecek olayları uzun olarak, ayrıntılarıyla anlatan yazı türüne roman denir.

Özellikleri:

- * Yaşanmış ya da yaşanabilir olaylar anlatılır.
- * Ayrıntılıdır ve geniş bir zaman dilimini kapsar.
- * Olay, yer, zaman, şahıs kadrosu unsurlarına yer verilir.
- * Romandaki şahıs kadrosu oldukça geniştir.
- * Ayrıntılar verildiği için uzun olurlar.

Hikaye ile Roman Arasındaki Farklar:

- 1 Hikâye türü, romandan daha kısadır.
- 2 Hikâyede temel öge olaydır. Romanda ise temel öge karakter, yani kişidir. Hikâyeler olay üzerine kurulur, romanlar ise kişi üzerine kurulur.
- 3 Hikâyede tek olay bulunmasına karşılık romanda birbirine bağlı olaylar zinciri vardır.
- 4 Hikâyede ayrıntıya girilmez, kahramanlar ve mekan her yönüyle tanıtılmaz. Romandaki kişiler ve mekanlar ayrıntılı şekilde tanıtılır.
- 5 Öyküde, olayın geçtiği mekan sınırlıdır. Romanlarda olaylar çok olduğu için olayların geçtiği mekanlar fazladır.
- 6 Hikâyeler kısa olduğu için anlatım yalın, anlaşılır ve özlüdür. Romanlarda ise anlatım daha ağır ve sanatlıdır.

Hikaye ve Romanın Ortak Yönleri:

1. İki türde de yaşanmış veya yaşanabilir olaylara yer verilir.
2. Olay, zaman, yer ve kişi unsuru ikisindedir bulunur.
3. İki türde de öyküleyici anlatım kullanılır.
4. Türlerin ikisinde olay yazıları grubuna girer.
5. Metin yapısı serim, düğüm, çözüm bölümlerinden oluşur. (giriş, gelişme, sonuç)

TÜRKÇE DERSİ

Aşağıdaki metinlerden hikaye veya roman olabilecekleri

işaretleyiniz.

[] Uçurtmanın ipini biraz çekip biraz bırakarak rakip uçurtmacının uçurtma ipini kesmeye çalışıyordu. Kendi uçurtmasının ipine sürdüğü özle karışım ipin daha sert olmasını sağlamıştı.

[] Bir gölün kenarında dinlenirken on kuğunun suyun içinde yüzdüğünü görmüş. Onu gören kuğular hemen yanına gelmiş. Kimsesiz kız bu on kuğunun konuştuğunu görünce çok şaşırılmış. Gün aydınlanınca bu on kuğu insana dönüşmüş. Bunlar kızın kaybolan kardeşleriymiş.

[] Peyami SAFA Cingöz Recai serisinde döneminin polisiye romanını çok güzel bir şekilde ortaya koymuştur. Hırsız olan karakteri, zenginden alıp fakire verme davranışıyla bir kahramana dönüştürmüştür.

[] Tekin tüm olanların babasının suçu olduğunu düşününce deliye dönüyordu. Odada bir öte bir beri dolanırken dayanamadı ve babasıyla annesinin evden gitmesini konuşmaya karar verdi.

[] Tepenin arkasından yükselen dumanlar yörük çadırlarına yaklaştığımızın göstergesiydi. Uzun bir yolculuktan sonra onların zamana meydan okuyan yaşamlarını inceleme şansı bulacaktım. Tüm bunları düşünürken doğal ortamda yaşamının bu insanlara verdiği gücü görebiliyordum.

[] Ahmet, arkadaşının arkasından seslendi. Ama sesini ona bir türlü duyuramadı. Çünkü sokaktan geçen arabalar sesini arkadaşına duyurmasına engel oluyordu. Sesini duyuramayınca arkasından gitmeye karar verdi.

ETKİNLİK

TEST

ÜRKÇÜ DERSİ

Hikâye ve roman ile ilgili verilen özelliklerden her ikisinde de ortak olanları işaretleyiniz.

- [] Ayrıntıya yer verilir, uzun yazılardır.
- [] Yaşanmış veya yaşanabilecek olaylar kurgulanır.
- [] Öyküleyici anlatım biçimi kullanılır.
- [] Birbirine bağlı bir çok olay birlikte verilir.
- [] Şahıs kadrosu azdır.
- [] Serim düğüm çözüm bölümlerinden oluşur.
- [] Olay, zaman, yer ve şahıs unsurları bulunur.

ÜRKÇÜ DERSİ

Aşağıdaki cümlelerde yer alan boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

uzun - olay - yer - öykü - zaman - kısa - yaşanabilir - şahıs - yaşanmış

Hikaye ve romanlar veya
olayları anlatırlar.

Hikayenin bir diğer adı 'dür.

Her iki türde de, ve unsurları bulunur.

Romanlar ayrıntılı ve olurlar.

Hikayeler bir olayı anlattığı için yazılardır.

ÜRKÇÜ DERSİ

Aşağıdaki bölüme yer, zaman, şahıs unsurları bulunan öyküleyici bir yazı yazınız.

1. Aşağıdaki bilgilerden hangisi hikaye ve romanın farklarından birini ifade etmektedir?

- A) Öyküleyici anlatım kullanılır.
B) Olay, zaman, yer ve kişi unsurları bulunur.
C) Bir olaya bağlı olarak birden çok olay verilir .
D) Olmuş veya olması mümkün olaylar anlatılır.

Güneşli bir pazar sabahı güneş gökyüzünde parlıyordu. Ahmet gökyüzünün maviliğine dalmışken bir sesle kendile geldi. Annesi ona sesleniyordu. “Yemek hazır” sözünü duyunca acıktığını fark etti, hiç beklemeden gelen çağrıya karşılık verdi.

2. Yukarıdaki metinde hikaye ve roman unsurlarından hangisine yer verilmemiştir?

- A) Olay B) Mekan C) Zaman D) Kişiler

Okuduğum kitap seksen sayfadan fazla. Yazar öyküleyici anlatımı kullanmış ve olaylar bir birine merak duygusuyla bağlanmış. Şimde ne olacak diye düşünmeden edemiyorsunuz. Olay yazısı tarzında okuduğum kitaplardan en iyisi diyebilirim.

3. Okuduğu kitapla ilgili yukarıdaki bilgileri veren bir kişi aşağıdaki türlerden hangisi ile ilgili bir kitap okuyordur?

- A) Masal B) Hatıra C) Hikaye D) Roman

4. Aşağıdakilerden hangisi roman ve hikayenin ortak özelliklerindendir?

- A) Şahıs kadrolarının geniş olması.
B) Yaşanmış ve yaşanabilir olayların anlatılması.
C) Ayrıntılı anlatımların yapılması
D) Olaydan çok kahramanın ön plana çıkarılması.

5. Aşağıdakilerdeh hangisi hikaye ve roman unsurlarından biri değildir?

- A) olağanüstü olaylar
B) mekanlar
C) kahramanlar
D) oyunun vakti

6. Aşağıdaki kısa metinlerden hangisi bir roman veya hikayeden alınmış olabilir?

- A) Mehmet Akif Ersoy İstanbul'da doğmuş ve yaşamını burada devam ettirmiştir. İlk eğitimi kendi babasından almıştır. Baytar okuluna gitmiş ve memur olmuştur.
- B) Gölde bir canavar varmış. Bu canavar göle gelen insanlardan cimri ve kötü olanları orada hapseder, hallerini düzeltince bırakmış.
- C) İshak Paşa Sarayı'nın sizi mimarisine hayran bırakan bir yapısı var. Tüm ova ayaklarınızın altında gibi. Saray erkânı saraydan hiç çıkmadanda burada yaşayabilir çünkü sarayda yok yok.
- D) Bisikletin ön tekeri taşla gelince Abdullah bisikletle birlikte yolun ortasında yığıldı. Çevredekiler hemen koştular, çocuk dizini tutarak ufalanıyordu. Biri su getirdi.